

Податкова консультація

Державна фіскальна служба України, керуючись ст. 52 Податкового кодексу України (далі – ПКУ), розглянула звернення щодо оподаткування податком на доходи фізичних осіб доходу, отриманого платником податку – фізичною особою від юридичної особи і в межах компетенції повідомляє.

Відповідно до ст. 1159 Цивільного кодексу України (далі – ЦКУ) особа, яка вчинила дії в інтересах іншої особи без її доручення, зобов'язана негайно після закінчення цих дій надати особі, в майнових інтересах якої були вчинені дії, звіт про ці дії і передати їй усе, що при цьому було одержано.

Згідно зі ст. 1160 ЦКУ особа, яка вчинила дії в майнових інтересах іншої особи без її доручення, має право вимагати від цієї особи відшкодування фактично зроблених витрат, якщо вони були виправдані обставинами, за яких були вчинені дії.

Разом з тим правовідношення, в якому одна сторона (представник) зобов'язана або має право вчинити правочин від імені другої сторони, яку вона представляє є представництвом (частина перша ст. 237 ЦКУ).

Статтею 244 ЦКУ передбачено, що представництво, яке ґрунтується на договорі, може здійснюватися за довіреністю. Представництво за довіреністю може ґрунтуватися на акті органу юридичної особи. Довіреністю є письмовий документ, що видається однією особою іншій особі для представництва перед третіми особами.

Відповідно до ст. 246 ЦКУ довіреність від імені юридичної особи видається її органом або іншою особою, уповноваженою на це її установчими документами.

Відповідно до п.п. 14.1.54 п. 14.1 ст. 14 ПКУ дохід з джерелом його походження з України – це будь-який дохід, отриманий резидентами або нерезидентами, у тому числі від будь-яких видів їх діяльності на території України (включаючи виплату (нарахування) винагороди іноземними роботодавцями), її континентальному шельфі, у виключній (морській) економічній зоні.

Оподаткування доходів фізичних осіб регламентується розділом IV ПКУ, відповідно до п.п. 163.1.1 п. 163.1 ст. 163 якого об'єктом оподаткування резидента є загальний місячний (річний) оподатковуваний дохід.

До загального місячного (річного) оподатковуваного доходу платника податку не включаються кошти, отримані платником податку на відрядження або під звіт і розраховані згідно із п. 170.9 ст. 170 ПКУ (п.п. 165.1.11 п. 165.1 ст. 165 ПКУ).

Водночас до загального місячного (річного) оподатковуваного доходу платника податку включаються, зокрема:

сума надміру витрачених коштів, отриманих платником податку під звіт та не повернутих у встановлені законодавством строки, розмір якої обчислюється відповідно до п. 170.9 ст. 170 ПКУ (п.п. 164.2.11 п. 164.2 ст. 164 ПКУ);

інші доходи, крім зазначених у ст. 165 ПКУ (п.п. 164.2.20 п. 164.2 ст. 164 ПКУ).

Порядок оподаткування суми надміру витрачених коштів, отриманих

платником податку на відрядження або під звіт, не повернутої у встановлений строк визначено п. 170.9 ст. 170 ПКУ, відповідно до п.п. «б» п.п. 170.9.1 якого податковим агентом платника податку під час оподаткування суми, виданої платнику податку під звіт та не повернутої ним протягом встановленого п.п. 170.9.2 п. 170.9 ст. 170 ПКУ терміну, є особа, що видала таку суму під звіт для виконання окремих цивільно-правових дій від імені та за рахунок особи, що їх видала, - у сумі, що перевищує суму фактичних витрат платника податку на виконання таких дій.

При цьому відповідно до п.п. 170.9.2 п. 170.9 ст. 170 ПКУ Звіт про використання коштів, виданих на відрядження або під звіт, подається за формою, встановленою центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику.

Форма Звіту про використання коштів, виданих на відрядження або під звіт, та Порядок його складання затверджено наказом Міністерства фінансів України від 28.09.2015 № 841 (далі – Порядок).

Згідно п. 2 Порядку дія Порядку поширюється на осіб, що видали платнику податку - фізичній особі кошти на відрядження або під звіт для виконання окремих цивільно-правових дій від імені та за рахунок особи, що їх видала, та платників податків - фізичних осіб, які отримали такі кошти.

Крім того, доходи, визначені ст. 163 ПКУ, є об'єктом оподаткування військовим збором (п.п. 1.2 п. 16¹ підрозділу 10 розділу XX ПКУ).

Нарахування, утримання та сплата (перерахування) податку на доходи фізичних осіб і військового збору до бюджету здійснюються у порядку, встановленому ст. 168 ПКУ.

Так, згідно із п.п. 168.1.1 п. 168.1 ст. 168 ПКУ податковий агент, який нараховує (виплачує, надає) оподатковуваний дохід на користь платника податку, зобов'язаний утримувати податок із суми такого доходу за його рахунок, використовуючи ставку податку 18 відс., визначену ст. 167 ПКУ, і ставку військового збору 1,5 відс., встановлену п.п. 1.3 п. 16¹ підрозділу 10 розділу XX ПКУ.

Враховуючи викладене, до загального місячного (річного) оподатковуваного доходу платника податку не включаються кошти, отримані платником податку від роботодавця на відрядження або під звіт за умови дотримання усіх вимог, встановлених п. 170.9 ст. 170 ПКУ. Також вказаний дохід не є об'єктом оподаткування військовим збором.

Разом з тим, у разі якщо підзвітною особою (працівником) придбання товарів (робіт, послуг) здійснено не за рахунок попередньо виданих юридичною особою (роботодавцем) коштів під звіт, то дохід, виплачений такій підзвітній особі за реалізовані (продані) товари (роботи, послуги) включається до її загального місячного (річного) оподатковуваного доходу як інший дохід та оподатковується податком на доходи фізичних осіб та військовим збором на загальних підставах.

Відповідно до п. 52.2 ст. 52 ПКУ індивідуальна податкова консультація має індивідуальний характер і може використовуватися виключно платником податків, якому надано таку консультацію.